

них знань в області не тільки мистецтва і культури, а й дидактики, психології мистецтва і методики їх інтерпретації пристосованих до поставлених перед собою дослідницьких завдань. Складність укладаєся ще й в тому, що, приступаючи до планування арт-педагогічної діяльності з дітьми з відхиленнями у розвитку, слід враховувати той факт, що дослідники матимуть справу з індивідуальними особливостями дітей: у одних проблеми з промовою, у інших – емоційна «скутість», у третіх – відстороненість від колективу, у деяких – агресивність поведінки та ін., зумовлене пережитими психологічними травмами або перенесеними хворобами. Основне завдання – створити довірчу комунікативну обстановку для всіх дітей, залучити їх до колективної комунікативно-пізнавальної діяльності засобами мистецтва: живопису, музики, хореографії тощо, не втрачаючи з уваги їх вплив на окремих дітей, їх індивідуальну реакцію з метою подальшої реалізації дидактичного принципу індивідуального підходу до кожної дитини з урахуванням їх відхилень від норм поведінки. Але завжди треба пам'ятати мудрі слова Ш.А. Амонашвілі: «Не нашкодь!»

Література:

1. Мистецтво і педагогіка. З культурної спадщини ХІХ-ХХ ст. Хрестоматія / Упоряд. М.А.Верб. Освіта.1995. 229с.
2. Простір арт-терапії. Збірка наукових праць. Київ. 2011. 137с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-173-2-24>

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У КАНАДІ: ІСТОРИКО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Шаманська О. І.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, професійної освіти
та управління освітніми закладами
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
м. Вінниця, Україна*

Освіту дорослих слід розглядати як важливий складник неперервної освіти. Комплекс проблем, пов'язаних з її функціонуванням, має специфіку, що зумовлена особливостями контингенту тих, хто

навчається, а також своєрідністю поставлених завдань. Зростаюча значущість освіти дорослих – це загальноновизнаний факт. У світі немає країни, яка не була б певним чином зобов'язана власному розвитку технологічним, соціально-економічним, культурним розвитком. Так само як і немає країни, яка б не пов'язувала власне майбутнє з її подальшим розвитком через процес неперервної освіти чи освіти протягом життя.

У контексті дослідження викликають інтерес праці науковців, які безпосередньо чи опосередковано торкаються питань освіти дорослих (Ю. Брандibuра, С.М. Коваленко, Л.І. Ключко, Н.А. Колосова, Л. Лук'янова, О.В. Топоркова та інші). Також заслуговують уваги наукові праці закордонних вчених (П. Джарвіс (P. Jarvis), В. Коновей (W. Conaway), Д. Давіс (D. Davies), Т. Несбіт (T. Nesbit), Г. Селман (G. Selman)), праці яких присвячені таким проблемам як формування ефективної системи освіти дорослих у Канаді, історичний аспект становлення та розвиток системи освіти дорослих Канаді, дослідження та сутнісний аналіз таких понять як: «освіта протягом життя» та «відкрите навчання».

В сучасних умовах суспільного розвитку стрімкі зміни, які відбуваються в суспільстві, сприяють процесу увявлення та сприйняття традиційної освіти. При цьому, важливим детермінантом розвитку економіки є саме неперервна освіта. В той же час, досить важливою проблемою майбутнього спеціаліста є постійне опанування нових знань, особистісний розвиток, професійне зростання, а також вдосконалення протягом життя.

В умовах постійних змін освіта дорослих є невід'ємною складовою неперервної освіти. Відповідно, головним суб'єктом у цій системі виступає доросла особистість, основними характеристиками якої є усвідомлення себе як цілісної та самостійної особистості, володіння певним життєвим, професійним і соціальним досвідом. Дорослі, які навчаються, мають різні рівні освіти, потреби та інтереси. Такий ресурс являється основою для формування індивідуальної освітньої стратегії. Результатом такої стратегії має стати внутрішня мотивація, що сприяє досягненню особистісних і професійних цілей дорослої людини.

За останні роки освіта дорослих у Канаді розвивається на основі суспільного та науково-технічного процесу, що сприяє підвищенню освітнього потенціалу кожної особистості і створює високопрофесійний потенціал суспільного розвитку. Реалізації принципу неперервності в освіті дорослих Канади сприяє поєднанню формальних і неформальних періодів навчальної діяльності.

Більш того, основними завданнями освіти дорослих у Канаді є:

– Отримання базових знань для подальшого навчання або виходу на ринок праці.

– Підвищення загального рівня грамотності.

– Посилення технологічної грамотності, удосконалення комунікативних навичок.

Проведені дослідження показали, що у 1997 році зменшення урядової підтримки у фінансуванні освіти дорослих, затвердженої наказом консерваторів під назвою «Bill 160», викликало незадоволення дорослих учнів та привело до створення першої у Канаді Асоціації дорослих студентів Торонто, а саме «Toronto Adult Students Association». Зокрема, місією Асоціації дорослих студентів Торонто стало наступне:

– надання дорослим допомоги у досягненні особистих та академічних цілей,

– пропагування народної системи освіти з підкресленням її неперервного характеру,

– поважне ставлення до різного соціального стану дорослих учнів,

– посилення громадського партнерства і кооперації

– створення Студентського ресурсного центру (Student Resource Centre), в якому усі дорослі могли отримати доступ до комп'ютерів, методичної літератури, інформації щодо поточних освітніх послуг та проектів [Selman : 1998].

Водночас, у Канаді реформою освіти дорослих передбачено розвиток доступної, розгалуженої, інтегрованої та гнучкої системи освіти дорослих. Така система надає безліч можливостей для навчання дорослої людини, а також забезпечує професійну підготовку канадців у будь-який момент, коли вони її потребуватимуть. При цьому, особлива увага надається підготовці та перекваліфікації кадрів на робочому місці. Це забезпечує досить широкий спектр можливостей для зменшення безробіття. А концепція компетентності розглядається як ключ до підвищення продуктивності праці, економічного зростання та ефективної зайнятості [5].

В той же час, у більшості університетів і коледжів Канади система освіти дорослих платна. Так, уряд країни та неурядові організації розробляють програми фінансової підтримки дорослих студентів. Розмір виплат залежить від категорії студентів. Зокрема, уряди Альберти, Британської Колумбії та Онтаріо вибірково надають фінансову підтримку для навчання на курсах малозабезпечених та батьків з малолітніми дітьми, що потребують нагляду. Урядові програми підтримки дорослих студентів доповнюються фінансовою допомогою Канадського фонду стипендіальної підтримки Тисячоліття, Канадського освітнього грантового фонду, канадської програми займів.

Таким чином, більшість країн світу в тому числі і Канада поглибила свої знання і вдосконалила свої професійні навички для здійснення професійної діяльності, що стало ефективним поштовхом для формування концепції «навчання протягом життя». Дослідження показали, що вже до початку XX століття у Канаді зберігалася традиція децентралізації управління освітою дорослих. В той же час, теперішня модель та система державного управління освітою дорослих характеризується посиленням централізації управління освітою та поступовим відхиленням від децентралізації. При цьому, спостерігається ґрунтовна законодавча підтримка з боку держави Канади. В той же час у досліджуваній країні створена розгалужена законодавча база освіти дорослих, що охоплює її різноманітні складові та аспекти.

Література:

1. Колосова Н.А. Образование взрослых – ключ к XXI веку. URL: http://pi.sfedu.ru/university/publish/pednauka/2003_1/03kolosova.htm
2. Лук'янова Л. Неперервна освіта впродовж життя: історичний огляд, сучасні реалії. *Науковий вісник Мелітопольського державно-педагогічного університету. Сер : Педагогіка*. Мелітополь, 2015. № 2. С. 187–192.
3. Davies D. Managing change through curriculum innovation (building a Network of Learning: beyond the boundary): Dissert. ...for the Degree of Doctor of Philosophy. Middlesex University, 1999. 488 p.
4. Medel-Aconuevo C. Revisiting Lifelong Learning for the 21st Century. UNESCO Institute for Education. 2001. URL: <http://www.unesco.org/education/uie/publications/uiestud28.shtml>.
5. Nesbit, T., Brigham, S.M., Taber, N., & Gibb, T. Building on critical traditions: Adult education and learning in Canada. Toronto: Thompson Pub., 2013. 326 p.
6. Selman, G., & Dampier, P. The foundations of adult education in Canada. Toronto: Thompson Educational Publishing, Inc., 1998. 380 p.